

Vi øver os sammen – så virker det bedre

Aktivitets- og samværsstedet Midtpunktet har arbejdet målrettet med at indføre recovery-orienterede samtaler med alle borgere, der deltager i gruppeaktiviteter. Det gør, at flere borgere nu prøver nye ting af. Opskriften? At personale og borgere har øvet sig sammen.

Individuelle recovery-orienterede samtaler med alle borgere

De 67 borgere, der benytter aktivitets- og samværsstedet Midtpunktet, kan deltage i forskellige gruppeaktiviteter. Aktiviteterne er for eksempel sang og musik eller ADL-træning (Almindelig Daglig Levevis), og som noget nyt tilbydes borgerne også individuelle recovery-orienterede samtaler.

Tilbuddet er kommet til, efter at Midtpunktet har sat gang i en udvikling for at støtte borgerne i at finde frem til deres drømme. I samtalerne benyttes et redskab 'Recovery-fortællinger', som gør det lettere for borgeren at finde og formulere sine drømme. Sammen med medarbejderen finder borgeren ud af, hvad borgeren ønsker hjælp til, og hvad borgeren skal øve sig på og prøve for at realisere sine ønsker.

Samtalerne gør, at medarbejderne har lært de enkelte borgere bedre at kende. Borgerne har også lært mere om sig selv gennem samtalen. Den har givet indblik i, hvilke ønsker og drømme den enkelte har, og hvad der

hjælper en, men også hvad borgeren har svært ved. Med støtte fra medarbejderne handler borgerne på det, der kommer frem i 'recovery-fortællingerne'. En har for eksempel et ønske om at blive frivillig i en genbrugsbutik, og en øver sig i at være i lokaler med mange mennesker og støj, fordi hun har et mål om at dyrke yoga uden for Midtpunktet.

Mere kvalitet til den enkelte borger

Midtpunktet har i mange år haft recovery-orientering på dagsordenen og har længe ønsket at arbejde mere systematisk med tilgangen. Det fik de mulighed for i et udviklingsforløb med Socialstyrelsen, hvor borgerne også deltog. En implementeringsgruppe, der blandt andet bestod af tre borgere, besluttede, at der skulle være mere fokus på kvaliteten for den enkelte borger. Derfor var der behov for at udvide tilbuddet, så borgerne kunne få mere individuel støtte til deres recovery- proces. Dette førte til, at de individuelle recovery- samtaler og arbejdet med borgerens egen 'recovery-fortælling' blev sat i gang.

Aktivitets- og samværsstedet Midtpunktet

Midtpunktet er et kommunalt aktivitets- og samværstilbud i socialpsykiatrien i Syddjurs Kommune. Der er afdelinger i Rønede og Hornslet. Midtpunktet er et tilbud efter servicelovens § 104. 67 borgere gør p.t. brug af tilbuddet.

Medarbejdere og borgere prøver sig frem

Medarbejdere og borgere har haft fokus på løbende at øve sig sammen for at udvikle samtalerne og 'recovery-fortællingerne'. Og borgerne har øvet sig på nye handlinger godt støttet af deres kontaktperson. Medarbejderne har øvet sig i, hvordan de bedst støtter den enkelte borger i at nå sine ønskede mål.

Medarbejdere og ledere har også prøvet sig frem, inden de landede på denne model:

- *Tre årlige recovery-samtaler med alle borgere:* Hver borger har tre fastlagte recovery-samtaler om året inklusive opfølgning og evaluering af forløbet i Midtpunktet. Evalueringen bruges i opfølgningen med borgerens sagsbehandler. Til samtalerne bruges 'recovery-fortællingerne' til at understøtte dialogen om, hvad borgeren gerne vil, hvad der er svært, hvad der hjælper borgeren, og hvad borgeren skal øve sig på frem mod næste samtale. 'Recovery-fortællingen' scannes ind, så borgeren kan tage en kopi med hjem. Nogle borgere fortæller, at de har vist den til deres ægtefælle eller en bostøtte, så de også får øje på, hvad der betyder noget for borgeren.
- *Sparring for medarbejderne hver 14. dag:* Medarbejderne følger op i forhold til de borgere, de er kontaktpersoner for, og drøfter hvordan recovery-samtalerne bedst spiller ind i forhold til øvrige samtaler om opfølgning og evaluering af borgerens forløb i Midtpunktet.
- *Fire temadage om året:* Alle medarbejdere og ledelsen følger op på, hvordan samtalerne virker, og hvordan det går med at støtte borgerne i de handlinger, de prøver af mellem samtalerne.

Hvad har været svært?

Det var svært at finde tid og plads i dagligdagen til de individuelle samtaler og den nødvendige opfølgning. Det har været særligt udfordrende blandt de borgere, som ikke kommer så ofte i Midtpunktet, og som kan være urolige, når de er der. Medarbejderne har derfor prioriteret samtalerne og fravalgt andre ting.

Det var tydeligt for implementeringsgruppen, at 'recovery-fortællingerne' ikke kunne stå alene. Der skulle også andre faglige metoder til, for eksempel miljøterapi eller ACT, for at støtte den enkelte borger i sin recovery-proces.

Hvad nu?

Midtpunktet arbejder videre med at implementere samtalerne og har blandt andet fokus på, hvordan 'recovery-fortællingerne' kan integreres i den handleplan, borgeren arbejder med fra kommunen. Det skal give bedre kvalitet i handleplanen og på de årlige handleplansmøder.

Midtpunktet drømmer om, at alle omkring borgeren – for eksempel sagsbehandler, bostøtte, jobcenterkonsulent, rusmiddelkonsulent – kan arbejde mere helhedsorienteret. Her kunne recovery-samtalerne og 'recovery-fortællingerne' understøtte, at alle aktører har fælles fokus på det, borgeren ønsker, og kan bidrage i fællesskab ud fra hver deres kerneopgave, så indsatsen kvalificeres.

Casen er skrevet af Socialt Udviklingscenter SUS for Socialstyrelsen, november 2022.

3 gode råd til andre

- ✓ **Afsæt tid og priorité det**
Det kræver tid og ro at indføre individuelle samtaler med alle borgere. Det er en prioritering. Se derfor kritisk på, om alt det, I gør i dag, giver mening. Skær ned på det overflødige, så I har tid til flere individuelle samtaler om året.
- ✓ **Følg op og justér kontinuerligt – i fællesskab**
Det er nødvendigt at arbejde med samtalerne kontinuerligt som gruppe. Hold opfølgningsmøder minimum hver 14. dag og temadage for alle medarbejdere for at dele erfaringer og tilpasse samtalerne og redskaberne til hver enkelt borger.
- ✓ **Hav et fælles fundament, et konkret redskab og supplér med andre metoder**
Det er vigtigt med en fælles og grundlæggende tilgang i form af recovery-orientering. Brug et konkret redskab, som giver mening for borgeren, for eksempel recovery-samtalen og 'recovery-fortællinger'. Supplér eventuelt med andre metoder, så valget af redskaber tilpasses den enkelte borger.

På vej mod en mere recovery-orienteret rehabiliterende praksis

Botilbuddet og bostøtte Voksenbogen er et af landets 72 socialpsykiatriske tilbud, der over tre år har samarbejdet med Socialstyrelsen om at udvikle en mere recovery-orienteret rehabiliterende praksis.

På tværs af udviklingsforløbene i de socialpsykiatriske tilbud er erfaringerne, at især tre forhold er vigtige for at lykkes:

- ✓ **Tydlig ledelse:** Ledelsen skal udstikke retning, sikre vedvarende fokus og inddrage medarbejdere og borgere løbende.
- ✓ **Brug af prøvehandlinger:** Systematisk arbejde med at planlægge, gennemføre og lære i forhold til, hvad der fungerer henholdsvis ikke fungerer i en udvikling af praksis.
- ✓ **Fokus på forankring:** Forankring af udviklingsarbejdet er en forudsætning for udvikling af kvaliteten på den lange bane.

En række tilbud har delt deres konkrete erfaringer fra udviklingsarbejdet med at styrke kvaliteten i deres tilbud – til inspiration for andre. Du kan læse om, hvordan de konkret har grebet det an, hvad de har fået ud af det, hvad der har været hjælpsomt, og hvad der har været svært, her:

www.socialstyrelsen.dk/recovery-orienteret-rehabilitering

Udviklingsarbejdet i de socialpsykiatriske tilbud er en del af et større initiativ 'En styrket indsats i kvaliteten i socialpsykiatrien' (2019-22). Initiativet skal understøtte et bredt kvalitets- og kompetenceløft af socialpsykiatrien og dermed en bedre indsats til mennesker med psykiske vanskeligheder.

Find materiale

Socialstyrelsen har udarbejdet en række materialer, som ledere og medarbejdere kan bruge til at understøtte og udvikle en recovery-orienteret og rehabiliterende praksis.

Find anbefalinger, e-læring, redskaber og film på:
www.socialstyrelsen.dk/recovery-orienteret-rehabilitering

Hvad er recovery-orienteret rehabilitering?

Recovery-orienteret rehabilitering er en faglig tilgang, der har fokus på at understøtte borgernes muligheder for at komme sig og leve et så meningsfuldt og selvstændigt liv som muligt. Socialstyrelsen tager udgangspunkt i otte principper for recovery-orienteret rehabilitering. Principperne er forbundne og beskriver tilsammen en praksis, hvor borgernes håb, ønsker og drømme for fremtiden er omdrejningspunktet for indsatsen.

1. Tag udgangspunkt i borgernes håb, ønsker og drømme
2. Fokusér på borgernes ressourcer
3. Inddrag borgernes netværk og de almene fællesskaber
4. Mød borgerne med åbenhed, tillid og respekt
5. Hjælp borgerne så tidligt som muligt
6. Arbejd koordineret med borgernes samlede livssituation
7. Følg op, så indsatsen altid er den rette
8. Brug viden og metoder, der virker